

Inserati se sprejemajo in velja risopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,  
12 " " " " 2 " "  
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opraviščno (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

# SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr  
za pol leta . . . 5 " — "  
za četrť leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr  
za pol leta . . . 4 " 20 "  
za četrť leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip št. 48

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

## K položaju.

Različna je osoda človeška: eden se trudi v potu svojega obraza, pa še nič nema; kamor se obrne, mu spodleti; naj bo še tako pošten, on je vendar zaničevan pred svetom, ker nič nema. Drugemu padejo pa že pri rojstvu vsi darovi v obilni meri v naročje. Tako se godi tudi narodom. Eni so rečni, gospodujejo čez druge, uživajo svobodo, delajo svetovno zgodovino, so preskrbljeni z duševnimi in materijalnimi blagari. Drugi pa živijo v odvisnosti in revščini, delajo za druge, nemajo besede v svetu narodov, morajo kri prelivati in svoje imetje žrtvovati za tuje interese, ter vkljub vsem naporom ne morejo priti do samostojnosti in svobode. Žalostna je osoda Ircev, ki že stoletja zdihujejo pod jarmom germanskih Angležev. Še huje se je godilo Slovanom: severni so zdihovali pod jarmom tartarskim, južni pod igom turškim in madjarskim. Čudje se prša zgodovinar: kaj so ti narodi zakrivil, da jim je odmerjena tako žalostna osoda?

Med take nesrečne narode se smemo šteti tudi mi Slovenci. Brezštevilne so krivice, ki smo jih že pretrpeli, in kakor bi bili prokleti v večno suženjstvo, stiskajo nas še zdaj, ko se vendar govori, da je na krmilu pravična vlada. Iz naših terjatev se kar norčujejo, in uradniki, sicer navajeni, ubogati svoje predstojnike, mislijo, da to ne velja za ta slučaj, kedar je treba Slovanom pravico skazati; navajeni so, nas Slovane smatrati kot nekaj

blapčevski rod, in zato si ne morejo misliti, da bi to resno mišljeno bilo, ako vlada nas rešpektirati ukaže; smešijo vlado in nas, ter delajo, kakor so navajeni. Pa tudi vlada se ne briga dosti za nas, in akoravno je obljubila ravnopravnost, vendar v praksi tega ne izpolnjuje; po uradih se piše vse nemški, in šole ostanejo nemške, kakor so bile; naši slovenski uradniki in profesorji živijo še v prognanstvu, kakor bi vladal še vedno Auersperg. Mi Slovenci smo edini narod v Avstriji, ki nima nobene narodne srednje šole, in vendar se vlada ne zmeni, da bi izvršila Vošnjakove resolucije! Mi upamo, da bodo naši poslanci energično besedo spregovorili v državnem zboru. Vlada se ozira le na Čehe, ter jim ustanovlja zapored narodne šole; o nas pa ima menda jako slabe misli, nas sodi, da nismo imena in domislika vredni, zato naše težnje kar ignorira.

Dokazovati opravičenost naših želja, nam menda ni več treba, to se je zgodilo že sto in tisočkrat; zdaj naj vlada pové, iz kakih vzrokov nam zabranjuje enakopravnost, iz kakih vzrokov ona nadaljuje germanizatorno sistemo prejšnjih vlad? Cesar sam je te dni nekemu okrajnemu glavarju na Moravskem rekel, da ga veseli, da on (okr. glavar) tako dobro češki govoriti zna. Če je pa celo cesarju ljubo, ako, uradniki govoré slovanske jezike, potem je to menda zadosti jasen migljaj, da naj se slovanski jeziki gojé, kajti oni so jez zoper nemško prusijanstvo, ki hoče našemu cesarju v imenu narodnosti polovico države vzeti in jo združiti z Nemčijo!

## Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 1. septembra.

**Potovanje cesarjevo** je povsod slovesno. V nedeljo se je pripeljal cesar v Olomuc na Moravsko. Ulice in hiše so bile krasno olepšane, navdušenega ljudstva vse polno. Predstavile so se mu vse oblastnije, predstojniku olomuške založnice je odgovoril češki. Prostorojski okrajni glavar ga je pozdravil češki, na kar je cesar odgovoril, da ga jako veseli slišati, da zna okrajni glavar tako dobro češki. Vsa slovesnost je imela bolj češko-naroden značaj.

Včeraj je prišel cesar v Krakovo, kjer ga je čakal enako slovesen sprejem.

Na **Českem** je nemško-liberalni poslanec Obentraut pri shodu svojih volilcev, katere je bil sklical, zabavljaj Slovanom in zahteval, naj bi se nemški del česke dežele odločil od slovanskega ter bil sam za-se. Meje naj bi se odločile po jeziku brez vsega drugega ozira. Kaj poreko k temu Čehi! Morda jim bo Obentrautova misel po volji.

Na **Štajarskem** preklicuje gosp. V. Levičnik, okrajni sodnik v Ptujem, svojo kandidaturo za štajarska mesta in pravi, da ni nikdar mislil na kandidaturo.

V **Gorici** so imeli volilci shod in se je za naslednika Winklerjevega v državnem zboru enoglasno potrdil gosp. dr. Tonkli. Toraj je nadjeti se, da bo tudi voljen, ker dozda o drugih kandidaturah še ni slišati.

## Pijanec.

Našim ljudem podomahil Vilinski.

22. Božji blagoslov.

(Dalje.)

Janko je bil mož beseda. Spreobrn timer se je bil odkritosrčno. Se ve, da to ni lahka stvar, človek se ima boriti in težko boriti, zlasti če je bila napaka ali pregreha globoko ukorinjena, kar posebno velja o pijancih. Kader se kdo pitja tako navadi, da vse prepije, ali kakor pravijo, da se izpije, potem mu je pijača tako silna potreba, da je ne more popustiti. Tako človeče je sužno svoji strasti, je uklenjeno v železne sponse in verige, katerih ne razbijejo niti najkrepkejši sklepi. Vsako spreobrn timer je veliko čudo vsemogočnosti božje, spreobrn timer pijanca pa je skoro največje. Tako siromače se redko spreobrne, prav redko, in žalibog, neizrečeno redko za večnost. Pijanca otamni um, da pade v topomje, mu oslabi volja, da ne more, ako tudi hoče, se ne zmeni za nobeno stvar, ne za vero, ne za omiko, ne za poštenost, razun za trebuh in za grlo. Ne pozna rodoljubja, ne značajnosti, nobenega višjega in blažjega občutka, kdor mu plača kozarec žganja ali vina, temu

se proda, ta je njegov prijatelj. Konec takih nesrečnikov je, da obupajo in poginejo v grehu. Le kadar ga zadene hud udarec, težka kazen pravice božje, kar tak človek pravi, da je pripetlej, osoda, nesreča, kar pa ni drugega ko najviša modrost, kateri se je ukloniti — le to more pijanca strezovati in priverstiga do razuma in do pameti. Skoro vselej se pri taci ljudih — če so ljudje — vresniči slovenski pregovor: pijanec se spreobrne, kader se v jamo zvrne.

Janko je bil kaznovan z ljubeznjivo roko nebeškega očeta. Spoznal je svojo revščino, objokoval od srca, protivil se strasti z vsemi močmi, trdno sklepal, da bo stanoviten, prosil pomoči od Boga in — vredno prejemal svete skrivnosti. Bog podpira in krepi dobro voljo, ponuja vsakemu svojo očetovsko roko, da ga vzdigne, kdor hoče, kdor res hoče, ne kdor pravi, da hoče, ampak kdor v dejanju kaže, da hoče. Takovšen junak in, recimo, tako srečen, je bil Janko; on se je res spreobrn timer, on se je res predrugačil po duhu in po telesu. Polagoma si je tako opomogel, da je šel že na delo. Katinka, seveda, mu je to branila, toda on se ni dal pregovoriti; rekel je, da ni kakor neče, da bi ga drugi živeli.

Tako je bilo nekaj časa. Na dolgo in široko ni bilo tako srečne družine, kakor je bila grajščinskega ogljarja Prašnika. V okolici je vsakdo vedel, kako pošten je Prašnik.

Nekega dne, bilo je ravno v nedeljo po večerji, sedela sta v koči in troje otrok si je igralo, kar pridrdra voz, ki obstane pred ogljarnico, na vozu je bil pa tuj človek.

„Kdo neki bi mogel to biti?“ prša Katinka, „tega človeka sem že videla enkrat, kakor se mi zdi, pa se ne spomnim prav, kdaj in kje.“

Janče skoči k oknu in zakliče: „to je moj mojster, to je mlinar iz nekdanjega našega mlina.“ Dečko steče venkaj in noter privede tega poštenega človeka. Vsi ga lepo pozdravijo, reko to in uno, kakor je o takih prilikah navada. Ko se nekaj časa tako razgovarjajo, pravi došli mlinar: „Hembrej, ne smem pozabiti, zakaj sem prišel. Prišel sem, da vas za jutri povabim k sebi v mlin, pridite vsi, pa gotovo. Mladički naj gredo peš naprej, mi se bomo pa skupaj vozili.“ Na to se poslovi in se pelje v vas, kakor je rekel, da ima ondi mnogo opraviti, ogljarju pa obljubi, da se gotovo povrne. Janko in Katinka sta dolgo mislila in mislila, kaj bi to pomenilo, čemu da

Za vodjo civilne bosenske vlade v **Sarajevu** je poklican gosp. Novak, zdaj voditelj deželne vlade na Koroškem.

Vnanje države.

**Turčija** še zdaj ne verjame, da je evropsko vlado volja resno postopati z njo, zganje z vojnim brodom se zdi sultanu prazno. Zdaj so se po davkih državne kase zopet nekoliko napolnile in uporniki proti Grški in Črnigori se pridno podpirajo. Zadnji čas je toraj, da se Turku res zobje pokažejo.

**Angleži** zdaj mislijo, da Turčija v Indiji mohamedance zoper njo hujska, zato je Angleška prišla turško vlado, ki pa je po svoji zviti navadi vse vtajila.

Na **Francoskem** so jezuitom šole zdaj popolnoma vzeli in izročili jih posvetnim učiteljem. Zdaj bo pa menda vse dobro, ka-li?

## Izvirni dopisi.

**Suhor**, 27. avgusta. (Nesreča po streli.) Ljudje so se srečne šteli, da jim je letos toča še prizanesla, ki tako rada tod rogovili in je našim sosedom krog in krog toliko škode napravila. Se ve da živimo v vednem strahu, da bi nam huda ura ne vničila upanja na jesenske pridelke, ki bodo itak vsi bolj pičili zbog hude zadnje zime in splošnjega neugodnega vremena. Zadela nas pa je druga nesreča. — V torek 24. t. m. je zvečer ob 10tih strela vdarila v še novi turn prenovljene cerkve sv. Jakopa, v dolinici, ne daleč od farne cerkve pod veliko cesarsko cesto. Strela je dva nasprotna vogala pod linami tako razrušila in streho raztrgala, da turn komaj še stoji. Iz turna je šla pod cerkveno streho, jo zelo poškodovala, izpod strehe je skozi obok švgnila v cerkev, in tu strašno divjala; okna je trgala od romov iz zida ter vse šipe pobila, cerkveno omaro, kjer je shranjena mašna obleka in kelih, je vrgla na tla in raztrgala na kose, mašne plašče osmodila in razmetala po cerkvi, da ne bodo več za rabo, in edini kelih je popolnoma zmečkala. Ko je tako najbolj potrebne reči pokončala, je še le šla skozi vogal v zemljo. Vse škode je koj na prvi pogled gotovo čez

1000 gld. Ni še preteklo deset let, odkar se je ta podružnica vsa pravlepo prenovila, stolp sozidal in s trpežnim cinkovim plehom pokrtil. Če turn pade, bomo težko družega postavili. Akoravno ste strehi zavarovani, je svota le premajhna za te stroške, ki nas zdaj čakajo. Pri znanih slabih letih ubožna občina te podružnice še starih dolgov ni poplačala. In zdaj naj si zopet cerkvico popravi. Brez pomoči bogoljubnih, radodarnih src jej to ni mogoče. Zato se zaupljivo obračamo do svojih rojakov, ki toliko darujejo v razne namene, da bi tudi naše cerkvice ne pozabili. Vsak tudi najmanjši dar se hvaležno sprejme. Dar naj se pošlje ali čast. g. Martinu Tomcu, župniku suborskemu, ali pa sl. vredništvu, za katero ljubav ga ob enem prosimo.

**Izpod Gorjancev**, 28. avgusta. — Dobro je znano, da je v občini sv. Mihael in Stopiče že preteklo leto čas pretekla, novi odbor voliti. Čakalo se je še leto več, nego postava predpisuje. Letos so bili vendar le meseca junija volilni listi narejeni in termin za reklamacije je bil odločen. Reklamacije so o pravem času vložene bile, samo županstvo noče še volitve novega zbora razpisati. Razpisanje volitve se vleče na dolgo, kakor se je vleklo do pololenja volilnih listov in reklamacij; čudno je, da se malenkost dotičnih avtonomističnih postav še zdaj noče poznati in želelo se bi, da se v obče priložnosti ne bi dajalo vgibati, za katerim grmem zajec tiči.

Ljudstvu ni mar, kakove račune je gosp. Langer pustil in kakove bo g. Zajec položil. Kdor bo hotel odgovornosti imeti, se bo na nege postavil, postavno se pa mora ravnati, veliko smole še smreko vduši. Potrebo pa je, da se priporoča občinsko postavo in volilni red od 16. februarja 1866 dobro pretresovati in vidlo se bode, da v volitvenih zadevah se nobenega kriviti ne more, samo onega, kateri je res kriv. Sliši se, da se izgovarja, da g. okraj. glavar je tega kriv. Za Božjo voljo, saj njemu ni nič mar, ampak le županu, kateri v lastnem področju ima volitev razpisati in volitveni dan g. glavarju naznaniti; poslednji zna k volitvi priti ali pa namestnika zavoljo

miru in reda, potem zavoljo čuvanja, da se volitev postavno vrši, poslati. Vpljiva na volitve nima tedaj ta, ne oni. Nepoštenje se noče enemu ne drugemu očitati, vendar se naj ne daje priložnost na nepoštenosti misliti, ker je odveč, veliko občino poldrugo leto čez termin za nos voditi, in se pričakuje, da se kaj kmalo ta reč reši.

## Domače novice.

V Ljubljani, 2. septembra.

(„Slov. Narod“) se je včeraj z vso svojo parno močjo zagnal v „Slovenca“, katerega že koj od početka videti ni mogel in ki mu je bil, to sam pripozna, zmiraj zopern kakor kozlu ograja krog zelnika. Povod v to mu je dal „Slovenec“ članek 26. avgusta, čegar namen on, kakor najhujši nam nasprotni nemški listi, nalašč ali hudomušno prevrača. Pisatelja po „Narodu“ tako neusmiljeno raztrganega „Slovenčevega“ članka namen je bil dokazati, kako silno potrebujemo mi slovenskih strokovnjaških šol za rokodelce in obrtnike, da bodo vendar priučili se tehničnih slovenskih izrazov in ne bodo v govorjenji in pisanji rabili vedno skaženih tujih izrazov, kakor zdaj, kateri kar ušesa trgajo. Če so nemški nam sovražni listi namen tega članka nalašč presukali in porabili za orožje zoper nas, bi tega vendar ne bil smel storiti slovenski in naroden list, kakoršen hoče biti „Narod“; sovražnim listom ne moremo braniti takega početja, od domačega bi se pa prej nadljali krepke podpore, ali vsaj, če že z nami ni istih misli, mirnega stvarnega pretresanja članka, česar bi mu nikakor ne zamerili, ker se ne štejemo za nezmožljive. To bi mirno prenesli, pametni razlogi, če prav nasprotni so podučljivi, večkrat potrebni in koristni.

Ali tako, kakor včeraj „Narod“ nas, se napade najhujšega sovražnika, hinavca, od nasprotnikov podkupljenega izdajalca. „Narod“ naravnost sumniči pisatelja onega „Slovenčevega“ članka, da je podkupljen od nemških tarjev, češ, da tako bi mogel le „Tagblatt“ pisati. Na to bodi „Narodu“ le prav kratek odgovor.

sta povabljeni in kaj da bi imela opraviti v mlinu. Janče pa pravi: „Veste mlinar, moj mojster je pošten človek, bodite uverjeni, da ima dober namen, da nas ne bo žalil, da nam ne bo nič hudega storil; morebiti, da vzame očeta za delovodja, mene pa za pomočnika, ha, ta bo lepa!“

Odkar je bil Janko prepoden iz očetove hiše, ni videl svojega ljubega mlina, dasi je tolikanj želel; tudi zdaj ga je še vlekla želja, da vidi one kraje, kjer je vzrastel in kjer so živeli njegovi starši.

Katinka pripravi med tem nekoliko jestvine, nato pride mlinar, kakor je bil rekel, opravijo pa se odpeljejo k mlinu.

Marsikaj je bilo premenjenega in Janko ni verjel skoro svojim očem, videvši, kako lepo je vse vrejeno, kako da je vsak kraj, vsako mestice, modro porabljeno in obsajeno. Vrt ni bil nikdar tako lep, tako krasen, tako ocvetličen, vse na vrtu je bilo okusno vravnano, osnaženo in tako pametno narejeno, da so se vsi čudili. Še Janko je bil tega vesel, ali ko se spomni, da je bilo to njegovo, pa da je vse to lahkomisljeno zapravljal in zgubil, da je s tem uničil srečo svoje družine in ji beraško palico v roke potisnil, peklo ga je in skielelo in prebadalo mu je srce.

Dobri ta mlinar odvede jih gori v veliko

sobo. Odpre jima spotoma tudi izbe, v katerih sta poprej prebivala Janko in Katinka. Žena brž opazi, da je vse pohištvo še na ravno tistem mestu, kakor je bilo v njunem času.

Mlinar odpre vrata velike sobe in na veliko svoje začudenje — kaj zagledata Janko in Katinka? — Gospoda župnika iz Glogovca, gospoda sodnika in njegovega pisarja, trgovca, staro gospo mater, zakupnico in še nekaj tujih gostov v sobi. To jima je bila velika zagonetka ali zastavica, ki je nista mogla spreumeti. Ko zagledajo gostje Janka, Katinko pa otroke, ga veseli pozdravijo, zatem pa vtihnejo. Gospod sodnik sede za mizo s pisarjem, ki pred-se položi velik šop ali sveženj pismov.

Mlinar pristopi k mizi, pred sodnika, pred Janka in Katinko, pa reče:

„Gospod sodnik! Z današnjim dnevom izteče moj zakup (štant), odkar sem mlin v najem vzel; danes je obletnica, odkar sem ga najel; moja pogodba, ki sem jo naredil z gospo zakupnico Amalijo, je iztekla, obrok je minul. Ko je bil ta mlin prodajan, ondaj ga nisem kupil jaz za svoj denar, ker toliko nisem nikdar imel, ampak denar je bil gospe Amalije, ki me je semkaj poslala, da na svoje ime kupim mlin, ki je na prodaj in tako dolgo obdržim v zakupu ali najemu, dokler ne pride današnji dan. Tako smo se pogodili in gospa

Amalija ima pisane dokaze v rokah z mojim podpisom. To jaz tukaj izjavljam in očitno izpovem, da se mlin in pa vse premoženje, premakljivo in nepremakljivo, prepíše na ime prave lastnice. Ako je pa mlinska oprava kaj okvarjena ali potrta, kar pa mislim da ni, sem pripravljen poravnati.“

Vsi se začudijo. Zdaj ustane bogata zakupnica in smehlja je pravi:

„Gospod sodnik! mlin je res moja svojina, moja last, pa naj se ne piše na moje ime, ampak na ime mojega zeta, Janka Prašnika, in pa moje hčere, Katinke Prašnikove, pa naj postane njuna lastnina, in last njunih otrok in njihovih potomcev za zmiraj.“

Zdaj ni bilo konca veselega pozdravljanja in odkritosrčnega voščenja; vsak se podviza da gre Janku pa Katinki roko stisnit in častitaj jima zaradi tolike sreče. Janko od veselja ni znal, kaj bi in skoro tresel se je; ni verjel ne očesem ne ušesem; oči se mu skalé in debele solze se iz njih vderó.

„Tolike milosti“, je dejal ihté, „nisem vreden, nisem zaslužil; to je preveč, oh moj Bog, preveč je to!“ Katinkino lice zasije veselja in tako je bila prevzeta, da ni mogla spregovoriti ne besede, molče objame svojo mater; otroka sta bila same radosti kakor iz sebe, da sta jela skakati po sobi.

Se mar ta list ne spominja — saj ni še ravno tako dolgo tega — prof. Š. člankov, ki so z vso silo trdili in dokazovali, kako nepotrebno, kako škodljivo celó bi bilo nam Slovincem vseučilišče? Ali ne ve več, kako smo mi spodbijali te misli ter navedli, koliko profesorjev imamo Slovenci, ki bi vsak hip lahko prevzeli kako stolico na slovenskem vseučilišču in da nam tudi za to potrebnih knjig ne manjka, in kar jih še ni, so lahko v letu dni izgotove? Kak je toraj naš greh — če je kateri — v članku od 26. avgusta proti grehu onih Š. člankov zoper slovensko vseučilišče?

Toliko „Narodu“ za stvarni odgovor na njegov včerajšnji vvodni članek. Veliko osorneje besedo pa imamo govoriti z njim zavoljo grdega napada osebe g. Jak. Aleševca, kterega brez vseh dokazov dolži, da je on spisal oni članek in ga obklada z vsake vrste zaničljivimi natolcevanji. Najprvo mu očita, da se je v Kleinmayerjevi tiskarni učil korekturo brati, potem, da se vidi, kakor da bi bil po nemškutarjih podkupljen, da je „Slovenec“ postal že „Brencelj“, da naj duhovščina g. Aleševcu bolj na prste gleda itd. itd.

Da je g. Alešovec „Narodu“ že od nekdanj „persona ingratissima“, to vsak vé, menda tudi njemu zato lasje ne sivé; ali da ga „Narod“ tu kar brez vsega vzroka, čisto po nedolžnem vnovič tako obrca, to vendar ni pošteno. Da, prav po nedolžnem napade ga „Narod“, kajti bodi tu njemu in tudi drugim javno povedano, da g. Alešovec je bil po prehajanju o Kopitarjevi slavnosti tako bolehen, da se ves pretekli teden vredovanja „Slovenca“ skoro nič vdeležil ni, še manj pa sam kaj pisal; vlasti onega „Slov.“ članka pred tiskom še videl ni, kako bi ga bil toraj pisal, kakor „Narod“ naravnost trdi! Ali ni toraj grdo, nepošteno, če „Narod“ brez vseh dokazov in tako hudo zgrabi ga, ter ga črni pred svetom in duhovščino hujša proti njemu? Kakor zvemo, bo g. Alešovec sam potegnil se za svojo čast in „Narodu“ poslal preklic. Ali tukaj le to konstatiramo, da ga je „Narod“

zopet enkrat prav po nedolžnem prijel, sodbo o takem napadanju odločno narodnih ljudi pa prepustimo lahke vesti bralcem svojim in vsemu pravčnemu občinstvu.

Konečno pa obžalujemo, da je zopet enkrat „Narod“ vrgel prav po nepotrebnem kamen med našo dosedanjo slogo; mi ga ne bomo pobrali, da bi ga nazaj vrgli, ampak želimo, da bi bila to naša zadnja beseda v tej zadevi.

(„Narodu“) je včeraj poslal tako po krivem žaljeni napadeni g. Alešovec popravek, v kterem je zahteval na podlagi §. 19, da list objavi, da on članka „Pomagajmo si sami“ v „Slovencu“ od 26. avg. ni niti pisal niti bral, da so toraj vse kombinacije „Narodove“ o njegovi osebi prazne. Vsak pošten list tako izjavo sprejme in popravi svojo zmoto, le „Narod“ tega ni storil, zato je zdaj g. Alešovec primoran iskati pomoči pri sodnji. — Sploh je vedenje nekterih Abderitov „Narodovih“ silno čudno, da ne rabimo hujšega izraza. Dr. Vošnjak, ki hoče že ob življenju dr. Bleiweisa biti njegov političen dedič, je včeraj ves divji letal po čitalnici, hotel, da big. Aleševca „ven vrgli“ in zoper duhovščino, ki podpira „Slovenca“, govoril tako, da sta dva navzoča duhovna gospoda kar naglo plačala pa šla. — Mislimo, da dr. Vošnjakovo drevo še ni do nebes prirastlo in da on še ni diktator „Slovenije“, kajti če bi on to postal, potem bi se nas pač moralo več iz svoje domovine izseliti. Mi to tu kar naravnost povemo, ker je neumno prikrivati, kar ves svet ve. Toraj le jasne obraze in proč s krinkami! Dr. Vošnjak bi na vso moč rad zatrl „Slovenca“, da bi imel „Narod“ več duška, od tod tisto strupeno sovraštvo do „Slovenčevih“ pisalcev, ki se pokaže o vsaki kolikaj ugodni priliki, če je opravičeno ali ne. Le tako naprej, bomo videli, kam pridemo! Mi smo oziraje se na občni blagor marsiktero grenko že požrli, da bi morali pa ravno vsako požreti, to nam nam ne gre v glavo. Zato naj nas „Narod“ pusti pri miru, kakor mi njega pustimo, kajti do zdaj še nismo pod jerobstvom znanih „Abderitov“ in si tega tudi ne želimo.

(„Slov. Narod“) je bil v torek pri okrajni sodnji ljubljanski obsojen na 10 gld. kazni in poplačanje stroškov zavoljo žaljenja časti urednika L. Suppautschitche in Wawreczke, ker ju je o svojem času imenoval „morilca“ žandarja Jana v Medvodah.

(Hranilnica ljubljanska) se je zdaj popolnem preselila v svojo novo hišo ob Knafelnovih ulicah. Namesto kake slovesnosti, kakoršne se o takih prilikah godé, je hranilnica darovala 500 gld. za mestne uboge, kar je vse hvale vredno.

(Umrli) je v Ljubljani in drugje dobro znani strojar gosp. Fr. Maliy na šentpeterskem predmestju.

(Stužbovník nemško-slovenski za cesarsko in kraljevsko vojsko) po vprašanjih in odgovorih. 3. del: Peštvo in lovska četa. (Dienst-Reglement slovenisch-deutsch für das k. k. Heer in Fragen und Antworten. 3. Theil: Infanterie und Jägertruppe. Bearbeitet und verlegt von Andreas Comel Edlen v. Sočebren k. k. Hauptmann.)

Tako je ime novi knjižici, ki jo je ravnokar na svetlo dal gosp. Andrej Komel pl. Sočebrenski, c. kr. stotnik v Gradci. V njej razlaga naš velenjeni in edini vojni slovenski pisatelj službo c. k. peštva in lovske čete v 10. razdelkih po vprašanjih in odgovorih. Kakor je častiti rodoljub v svojih poprejšnjih osmerih knjižicah jasno in v lahko razumljivem jeziku razkladal našim slovenskim vojakom vojna opravila, tako je tudi v pričujočem delu se skazal spretnega učitelja avstrijske vojske. Sl. vojno ministerstvo je tudi to knjižico potrdilo za rabo slovenskim vojakom in zdaj je le želeti, da jo naši gosp. oficirji toplo priporočajo vojakom, kterim v poduk je pisana.

(Iz odborove seje družbe kmetijske 22. avgusta) imamo poročati sledeče: Na vabilo vrtnarskega društva v Gradci se bode, ker je letina o sadji letos na Kranjskem malo prida, družba kmetijska štajarske deželne razstave udeležila le z rastavo 9 sort dobrega krompirja, ker na razstavi različnega žlahnega krompirja

Na to reče zakupnica veselo: „Zdaj pejte pa v vašo staro sobo, pa se ondudaj načudite, najokajte, pa naskakajte. Spoštovani gostje se bodo zdaj pošetali po vrtu do kosila.“

Janko, Katinka, njena mati pa otroci gredo v staro sobo. Janko reče tašči: „Mati! naj vam Bog plača, naj vam Bog povrne, jaz ne vem, kaj bi rekel!“

„Nič, moj sinko“, odgovori modra žena, „morebiti si ti kterikrat mislil, da sem neusmiljena proti vama in pa krivična, pa sem vama zmerom le dobro želela in moje srce je zmirom bilo za vaji. Jaz sem vedela, da pojdeti iz mlina, da pojdeti po svetu; moje srce mi je pravilo, naj vama pomorem, poskrbim za uboge otroke, ali z druge strani sem mislila, da če te za zdaj tudi še iz blata izlečem, vendar ne bo dolgo, pa se boš spet zadolžil in zakopal v dolgove, kakor pred in na vse zadnje ti ne bom mogla pomagati, pri najbolji volji ne, ko bi tudi hotela. Zato sem raje posestvo dala v najem in ga prihranila do časa, ko se boš na boljo stran obrnil, ko boš sprevidel svoje pregreške in ko boš kaj hudega poskusil, potlej boš vedel ceniti, kaj se pravi doma, ko si ga boš sam gradil. Hvala Bogu, nisem se motila, ko sem se zanašala na tvoje srce, ki je dobro od rojstva, ki ne more biti zmerom hudobno. V strahu Gospodovem vživaj,

kar ti je on dal, pa ostani zmerom tako dober, tako pošten, tako vzgleden, kakor si zdaj.“

Ta čas stopijo v hišo tudi gospod župnik, ki bi bili radi videli, kako zeló se vesele ti dobri ljudje svoje nadjane sreče; ljubeznjivo in zaupno se z njimi pogovarjajo, potem obrnejo pogovor na drugo stran, jim dajo kak potreben in koristen nauk in jim iz srca žele ves obilni blagoslov božji.

Gospa zakupnica gre s svojo hčerjo doli v kuhinjo, kjer je pripravljala jedi dekla Dorica, tista, ki je bila nekdanj v Debeljakovi krčmi. Brž je vse gotovo, sestavijo in pregrnejo mize, več kakor svatovski dan in pokličejo z vrta gosti. Tudi godci so prišli z rudečimi in mesatimi nosovi in nabuhnjenimi lici, ki jih je bil najel stari kovač Krpan; malenski hlapci so možnarje nabijali in streljali, gostje pa so bili v zgornji sobi, so napivali za Jankovo zdravje, na Katinkino in gospe zakupnice, vsi so bili vesele volje.

To je bil vesel dan za celo občino. Mlinarja je vsak občan visoko čislal, ker vsak je videl in se sam prepričal, da Janko se je ves premenil. Njegovo govorjenje in vedenje je bilo modro in razumno, česar ga je naučila britka skušnja. Stare slabe navade ni bilo ne sledu na njem opaziti. Od zadnje svoje bolezni, dasi mu je zdravnik svetoval, naj si kterikrat

privošči kozarec vina ali kaj dobrega žganjevca, ni mogel videti hude pijače, tako mu je ta pijača mrzila in se mu pristudila; rekel je: „voda je za žejo, voda“, in pozneje se je večkrat pošalil in dejal: „ko bi bil vedel, da je voda tako dobra pijača, nikoli bi ne bil posestva zapil; zato je Bog toliko dobre vode ustvaril, da bi nobeden za beraško palico ne prijel“, je večkrat kakemu pijancu povedal.

Katinka ga je nagovarjala, naj se ne brani božjih darov tako trdovratno; pravila mu je da ni greh, ako jih človek vživa, se ve da, zmerom. „Ne delaj tacihi sklepov, ki bi jih ne mogel držati“, je rekla, „in ne delaj obljub, kterih bi se mogel kesati. To je bolji dokaz stanovitnosti in poboljšanja, ako se znaš v pijači brzdati in skušnjavi se vpreči, kakor pa da nikdar ne okusiš kake pijače; naposled pa vendar porečeš, da si preslab, da bi samaga sebe vladal.“

In prav je imela. Za Janka je bil to dober svet.

V Jankovi mlinariji je bivala zopet zadovoljnost in domače veselje. Prihajali so stari a pravi prijatelji in bili dobre volje vsi. Kader je bil potreben, izpil je kozarec dobrega vinca, žganjevca pa nikdar ne, tudi slišati ni hotel od njega in prav je storil, ker žganjščina je pravi strup, kader se človek nauči, da je pije brezumno. (Konec prih.)

je družbi vrtnarski posebno veliko ležeče. Ker bode 25. septembra v Gradci tudi zbor za ustanovitev avstrijskega sadjarskega društva, je odbor gosp. viteza Gulmansthal prosil, naj bi on družbo kmetijsko kranjsko zastopal pri tej skupščini. (Gospod vitez Gutmanshal je odboru uže odpisal, da rad prevzame to zastopstvo in tudi zastop pri popotnem zborovanji avstrijskih kmetovalcev in gozdarjev.) — Odbornik gosp. Robič je poročal na vprašanje c. kr. deželne vlade o zadevah davka za vino, ki ga pridelajo vinorejci in ga sami točijo; odbor je odobril njegovo poročilo. — Na vprašanje g. Vodeta, oskrbnika družbinega vrta: po čim naj prodaja na vrtu pridelano posebno lepo pšenico, svetlo pšenico in pedigre-pšenico in pa sibirsko reč je odbor sklenil, naj pšenico prodaja liter po 20 kr., rž pa po 10 kr. Ker prideika, za ktereja je bil letos le majhen prostor za poskušnjo odločen, ni veliko, družba ni v stanu, niti svoje posebno lepe pšenice niti rži prodajati na veliko mero. — Ker v deželni razstavi štajarski bode od 17. do 19. septembra tudi razstava goveje živine, naj bi naši gospodarji šli gotova lepo blagó ogledat v Gradec.

(K Stanko Vrazovi svečanosti) se podá tudi z Ljubljane več narodnjakov in zbor 8 pevcev. Priprave za slovesnost so prav velikanske, Hrvatje se je bodo vdeležili v veliki množini.

## Razne reči.

— Zlata maša. V Naklem nad Kranjem sta imela s tamošnjim župnikom čast. gosp. Zarnikom vred še dva njegovih tovarišev preteklo nedeljo zlato mašo. Redka ta slavnost je bila prav slovesna, ljudstva od bliže in dalje veliko.

— „Beseda“. V Kranji so napravili v nedeljo dijaki „besedo“ na korist ubogim Dolenjcem in naklonili jim okoli 100 gold. dohodka. „Beseda“ se je lepo vršila, med obilno množico obiskovalcev je bil tudi velečastiti g. dr. Jan. Bleiweis.

— Živinska kuga se je vnovič prikazala na Hrvatskem in meja ob Kolpi bo zopet zaprta. K temu pa še kranjska deželna vlada naznanja, da se je tam tudi ovčja kuga začela; ker je ta goveji živini tudi nevarna, je hrvatska meja zdaj zaprta od vseh krajev, tudi z Reke ven pri Št. Petru in se reči in živali, s kterimi bi se utegnili kuga zatrositi, smejo s Hrvatskega po železnici voziti le preko Brežic, pa po postavnih določbah.

— Koncem letošnjega leta se ima po preteku 10 let ljudstvo vseh dežel našega cesarstva znova šteti. Nedavno je ministerstvo notranjih oprav zaradi tega izdalo izgledke (formulare), po kterih se ima to številenje vršiti. V teh formularih se nahajajo rubrike, kterih v zadnjem številniku l. 1869. ni bilo. V zbornici poslancev je namreč letos, ko so državni proračun za letošnje leto obravnavali, ministerstvo dobilo nalog, naj ko se bode letos ljudstvo šteló, pozvé tudi narodnost prebivalcev vsacega kraja in naj za to posebno rubriko vmésti z naslovom: „rodovinski jezik“ (Familiensprache). Namesti te besede je ministerstvo stavilo v to rubriko naslov (Umgangssprache). Kolikor se po jeziku, s kterim rodovina med seboj občuje, sklepati more na narodnost vsacega posameznega človeka, bo tedaj po tem takem novo številenje kazalo različnost národov v Avstriji. Naj bi

se tedaj v to rubriko vpisal vselej jezik tak, ki ga rodovina govori med seboj, da nemčurška ali lahonska birokracija v slovenskih deželah ne bi kazila resnice. Zato pozor župani in župniki! — Pa še druge rubrike se nahajajo v novem številniku, namreč: „znanje branja in pisanja“, — „telesne in duševne hibe“: „slepi, gluhi, mutci, blazni, bebeci“. — S številanjem ljudstva je združeno tudi številenje koristne domače živine. Tudi tu se nam potrebno zdi opomniti, naj gospodarji ne zatajijo resnice, koliko imajo konj, krav, ovac, itd. boječi se višjega davka, kajti v tem številjenju ne gre za davek, ampak le zato, da se vé, koliko živine je v deželi in se potem dežela z deželó primerjati more. Na kratko rečeno; tu gre za statistiko ljudstva in živalstva.

„Novice.“

— Iz Skala na Štajarskem se nam piše: Misjon, kteri bi se bil moral 22. avgusta začeti, je bil ravno dan poprej od okr. slovenograškega glavarstva zavoljo osepnic in drugih nalezljivih bolezni prepovedan.

## Prošnja.

Gosp. Albert Jasenc, rojen v Vrhovljah Brdske županije, sedaj v Mandpešti na Ruskem, me je 18. junija t. l. pismeno vprašal, kje da mu biva mati Roza ali brat Tomaž.

Ker mu vstreti nisem mogel, piše mi zopet 22. julija t. l. isto prošnjo ponavljajoč, pa pristavlja, da bi brat utegnil biti ali usmiljenec ali kapucin.

Da gosp. Jasencu, ki si je — kot piše — na Ruskem pridobil lepega premoženja, morem povoljno odgovoriti, lepo prosim preč. župnijskih predstojnikov, naj mi, kar bi vedeli o imenovanih osebah, dobrotno poročé.

V ravnalo to navajam, da mati Roza menda moleke, podobice i. dr. po sejnih prodaja.

Josip Razboršek,  
župnik, Brdo, P. Lukovica.

## Poslano. \*)

Gospodu Jenčiču, okrajnemu sodniku v Zatični.

Poslednje sporočilo (testament) ste razglasili za neveljavno, rekši, da izmed treh prič ni nobena lastnoročno podpisana. Ko pa sem Vam jaz dokazal, da sem jaz kot prva priča lastnoročno podpisan, ste se spravili strastno čez mene rekoč: „Ti, kdo si pa ti? ti pojdi rajši v cerkev pet in molit, kakor da greš testament pisat, ki jih ne znaš.“ Na moje prasanje, v čim da je testament skažen, ste mi odgovor dolžni ostali. Ker ste se poslužili osebnega zaimka „Ti“ proti meni in me vpričo toliko ljudi sramotili zavoljo nedolžnih besedi „Svojo dušo“ itd., Vam svetujem, vzemite „Olikanega Slovenca“ v roko ali pa, če se Vam ta gnjusi, nemško knjigo „Knigges Umgang mit Menschen.“ Pa vedite, da med hribovci se ne vede tako po hribovsko.

Veliko sem sveta prehodil, leta 1875 sem imel čast v Trstu, da me je samo Njegovo Veličanstvo presvitli cesar Franc Jožef I. ogorčil, pa povem Vam, da celó leta 1878 nisem na tako surovost naletel med divjimi Turki. Saj ne bi zameril kmetu neolikanemu, ali c. kr. sodniku, to je vse drugače. Naj grem v cerkev pet, mi velite! Ali veste, kdo sme v cerkvi peti? vsaki človek menda vendar ne.

\*) Za dopise pod tem naslovom je vredništvo odgovorno le toliko, kolikor mu postava to naklada.

Molitve ste tudi Vi potrebni. Vera pa slovenščina — ti dve oči koljete. Dokaz je Vaše obnašanje, pa na slovensko vlogo nemška „Vorladunga.“

V Znojilih pri Krki 29. avg. 1880.

Janez Zupanec,

mlinar, žagar in c. kr. vodnik v rezervi  
pešpolka štev. 17.

## Ure

### za stolpe in gradove

izdelujem že od leta 1842 po najnovejših iznajdbah, ne vlite, ampak z roko izdelane, proti polni garanciji in po najnižih cenah.

Janez M. Pogačnik.

(17) Podnart, Kropa, Gorenjsko.

Popravljam tudi **stare ure** na stolpih, jemljem plačo tudi v obrokih, in cenik pošiljam vsakemu brezplačno.

## Petelinov Janez.

Povestica iz ne še preteklih časov.

Ta v „Slovcu“ priobčena povest iz domačega življenja je zdaj prišla na svetlo v posebni 160 strani debeli knjižici in se dobiva pri Jak. Aléšovcu v Ljubljani (ključarske ul. št. 3) mehko vezana po 40 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih pa naroči najmanj 5, ne plača nič poštnine.

Razen te knjige se pri Jak. Aléšovcu dobiva, dokler je še kaj iztisov:

**Ljubljanske slike.** Podoba ljubljanskega svetá pod drobnogledom. Mehko vezane po 60, trdo vezane po 70 kr.

**Nemški ne znajo.** Burka v enem dejanji. Mehko vezana 30 kr.

### Telegrafične denarne cene 1. septembra.

Papirna renta 72.75 — Srebrna renta 73.75 — Zlata renta 88.15 — 1860letno državno posojilo 132. — Bankine akcije 835 — Kreditne akcije 289.90 — London 117.90 — — Ces. kr. cekini 5.57. — 20-frankov 9.36.

### Denarstvene cene 1. septembra.

| Državni fond.                         |        | Denar. | Blago |
|---------------------------------------|--------|--------|-------|
| 5%, avstrijska papirna renta          | 72.75  | 72.90  |       |
| 5%, renta v srebru                    | 73.75  | 73.90  |       |
| 4%, renta v zlatu (davka prosta)      | 88.20  | 88.35  |       |
| Srečke (lozi) 1854. l.                | 124.25 | 125.25 |       |
| " " 1860. l. celi.                    | 131. — | 132.25 |       |
| " " 1860. l. petinke                  | 133. — | 133.50 |       |
| Premijski listi 1864. l.              | 176. — | 176.50 |       |
| Zemljiščine odveznice.                |        |        |       |
| Štajarske po 5%.                      | 103.50 | 104.25 |       |
| Kranjske, koroške in primorske po 5%. | 101. — | 102. — |       |
| Ogerske po 5%.                        | 95. —  | 95. —  |       |
| Hrvaške in slavonske po 5%.           | 94.50  | 94.75  |       |
| Sedmograške po 5%.                    | 94.25  | 94.80  |       |
| Delnice (akcije).                     |        |        |       |
| Nacionalne banke                      | 835. — | 836. — |       |
| Unionske banke                        | 113.80 | 114. — |       |
| Kreditne akcije                       | 277.70 | 278. — |       |
| Nižoavstr. eskomptne družbe           | 780. — | 778. — |       |
| Anglo-avstr. banke                    | 135. — | 135.25 |       |
| Srečke (lozi).                        |        |        |       |
| Kreditne po 100 gl. a. v.             | 178.75 | 179.25 |       |
| Tržaške " 100 " k. d.                 | 125.75 | 126.75 |       |
| " " 50 " " "                          | 65. —  | 65. —  |       |
| Budenske " 40 gl. a. v.               | 41.75  | 41.50  |       |
| Salmove " 40 " " "                    | 51.50  | 52.50  |       |
| Palffy-jeve " 40 " " "                | 41.25  | 41.50  |       |
| Clary-jeve " 40 " " "                 | 42. —  | 42. —  |       |
| St. Genois " 40 " " "                 | 44.50  | 45. —  |       |
| Windischgrätz-ove " 20 " " "          | 42. —  | 42.50  |       |
| Waldstein-ove " 40 " " "              | 32.25  | 32.75  |       |
| Ljubljanske " " " " "                 | 23.50  | 24. —  |       |
| Srebro in zlato.                      |        |        |       |
| Ces. cekini                           | 5.57   | 5.58   |       |
| Napoleonad'or                         | 9.36   | 9.37   |       |